

BRIEVEN UIT ZUID-AFRIKA

616.314 (05) (6)

Johannesburg, 27 April 1937

De geschiktste wijze om in den kortst mogelijken tijd de stand van de tandheelkunde in een land te leeren kennen, is het bijwonen van een nationaal tandheekkundig congres. Immers daar krijgt men in kort bestek een overzicht van het weten en kunnen der tandartsen, afgespiegeld in de voordrachten en demonstraties, en niet te vergeten de discussies; de belangstelling voor de professie in haar verschillende geledingen is gauw te bemerken, terwijl last but not least een congres voor een buitenstaander een pracht gelegenheid is om in persoonlijk contact te komen met de collegae.

Toen ik besloten had Nederland te verlaten om mij te gaan vestigen in mijn geboorteland, lag het voor de hand, dat ik het tijdstip van vertrek zoo bepaalde, dat ik het Eerste Nationale Congres van de Dental Association of South Africa, in December 1936 in Johannesburg gehouden, zou kunnen bijwonen. Bovendien had het organiseerend comité, door een bevriend collega van mijn verhuisplannen op de hoogte gebracht, mij de vereerende uitnoodiging gezonden op het congres een voordracht en demonstratie over porcelein-kroonwerk te houden.

De stad Johannesburg vierde haar vijftig-jarig bestaan. Een versierde city, een grootsch opgezette „Empire exhibition”, vele congressen en feestelijkheden trokken de menschen van heinde en ver naar deze wonderlijk snel groeiende metropolis. De bevolking, volgens de laatste volkstelling (1935) ruim een half miljoen zielen tellende, waarvan ruim de helft blanken, leek gedurende de feestmaanden wel verdubbeld. De huisvesting van zoovele bezoekers leverde nu en dan wel moeilijkheden; de leiders van het tandheekkundig congres hadden beslag gelegd op de „students hostels” om de congressisten onderdak te verschaffen. Deze studentenhuizen bevinden zich op de gronden van de Universiteit en waren toen beschikbaar omdat de bewoners met vacantie waren: in December zijn we hier in het hartje van de zomer!

De „Dental Assosiation of South Africa”, kortweg D.A.S.A. genoemd, telt 502 leden, of 74 procent van de praktiseerende tandartsen in de Unie van Zuid-Afrika; een hoog percentage, temeer wanneer men bedenkt dat vele tandartsen in dit zoo dun bevolkte land met zijn enorme oppervlakte uren moeten reizen om met collegae in contact te komen. Er zijn dertien afdelingen; de Transvaalsche afdeling, waartoe behooren de Johannesburg Branch, de Pretoria Branch, de East-Rand Branch en al diegenen die in de Transvaal, maar buiten genoemde gebieden gevestigd zijn, met een ledental van 95 procent van de geregistreeerde tandartsen is inderdaad een hechte organisatie.

De zaken der D.A.S.A. worden geleid door een hoofdbestuur, met als voorzitter Dr. R. V. Bird van Pretoria, die na negen jaren het commando gevoerd te hebben, nog altijd vol ijver en lust zijn schip door de moeilijke stroomen weet te besturen. De groote afstanden leveren blijkbaar geen bezwaar om van tijd tot tijd de hoofdbestuursleden ter vergadering bijeen te krijgen; om de onlangs gehouden „council-meeting” te Kaapstad bij te wonen moesten afstanden van 1500 K.M. en nog meer afgelegd worden. Van de Rand naar de Kaap is nog wat anders dan van Groningen naar Den Haag!

Het eerste Nationale Congres van de D.A.S.A. moest in alle opzichten een succes worden. En dat is het ook geworden. Het comité, dat op dit gebied nog in 't geheel geen ervaring had, komt hiervoor alle eer toe. De organisatoren hadden het juiste standpunt ingenomen, dat in de eerste plaats het congres een demonstratie naar buiten diende te zijn; dat deze gelegenheid moest worden aangegrepen om de aandacht der autoriteiten en van het publiek op de tandheelkunde te vestigen. Goede voorbereiding en nauwe samenwerking met de pers zorgden er voor, dat onder vetgedrukte, pakkende hoofden, geïllustreerd met vele foto's der sprekers, de speeches der autoriteiten tijdens het congres gehouden, in pleno in de kranten werden afgedrukt.

Zoo kon het publiek vernemen, dat een der bekende parlementsleden verklaarde, dat, hoewel het een der plichten van de Staat is om te waken over de gezondheid der bevolking, het belang van de tandheelkundige gezondheid der gemeenschap niet voldoende door de Staat werd ingezien. Het moest de plicht van de Staat zijn de langzaam inwerkende plaag, de tandcariës, te bestrijden. Tot zijn schrik had spreker vernomen, dat de volgende aandoeningen het gevolg konden zijn van een slechte gebitstoestand: septicaemie en pyemie, septicische en pernicieuze anaemie, hartaandoeningen, arterio sclerosis, phlebitis, pleuritis.

septische pneumonie, maagaandoeningen, ulcera, appendicitis, colitis, nephritis, neuritis, neurasthenie, arthritis, meningitis en aandoeningen van ooren, neus, keel, oogen en huid. Men kan over de wetenschappelijke waarde van een dergelijke opsomming misschien glimlachen, maar propagandistische waarde heeft deze rede wel gehad.

Zeer groote steun verleende minister Hofmeyer, een der beste sprekers in dit land, de D.A.S.A. toen hij in zijn toespraak een waarschuwend woord tot het publiek richtte, dat zoo gaarne professioneele organisaties tot vakverenigingen bestempelt, die er alleen op uit zouden zijn de materieele belangen van haar leden te behartigen. Een georganiseerde professie is de beste bescherming voor het publiek tegen uitbuiting en tegen de verlagening van de professioneele stand. Eensgezindheid in een professie is in het belang van de Staat!

Bij het aanhooren van deze redevoeringen, gehouden door twee der invloedrijkste menschen in de Zuid-Afrikaansche regering, maakte ik telkens onwillekeurig vergelijkingen met uitlatingen over de Nederlandsche tandheelkunde en haar organisaties, gedaan in de Tweede Kamer in de loop der jaren, en wenschte ik hartgrondig de Nederlandsche Tandheelkunde wat meer waardeering toe in de oogen der Nederlandsche autoriteiten.

Vermeldenswaard zijn zeker ook de vier voorwaarden, waaraan volgens den voorzitter, Dr. Bird, in zijn uitstekende openingsrede, voldaan moet worden opdat de tandheelkundige professie goede diensten aan het publiek zal kunnen bewijzen:

- 1° een goede opleiding van de tandheelkundige studenten;
- 2° een wetgeving die het publiek beschermt tegen onbevoegde uitoefening der tandheelkunde;
- 3° een redelijke remuneratie aan de tandartsen voor verleende diensten
- 4° de ijver en kracht van een behoorlijk georganiseerde nationale tandheelkundige vereeniging, die een op de toekomst gerichte politiek voert en een nauwe samenwerking met de Staat nastreeft.

Na deze en nog eenige andere redevoeringen toog het congres aan den arbeid. Het wetenschappelijk deel van het programma omvatte een groot aantal voordrachten en demonstraties, de meeste op practisch gebied. Het behoeft geen verwondering te wekken, dat ook over het cariesprobleem het een en ander meegedeeld werd. Men heeft hier inderdaad een prachtige gelegenheid om het groote probleem der tandcariës te benaderen. De inboorlingen, die nog niet met de zegeningen onzer cultuur in aan-

raking zijn geweest, schijnen van caries geen hinder te hebben, daarentegen zou een statistiek van de cariësfrequentie bij de stadneger niet veel lagere cijfers vertoonen dan die van de cariësfrequentie bij de blanken. Men heeft eenige jaren geleden in Johannesburg een zeer bekwame onderzoeker, een chemicus, voor het cariesvraagstuk weten te interesseeren; op het congres bracht deze, Dr. Osborne, verslag uit van zijn onderzoekingen, die hij tesaamen met twee tandartsen heeft gedaan, en die tot resultaat hebben gehad, dat hij de oorzaak van het kwaad ziet in de fijnere machinale bewerking van de hoofdvoedingsmiddelen: maismeel en suiker.

Een vergelijking tusschen het dieet van de tegenwoordige inwoners van de T'Zizikama streek en de vroegere aldaar wonende Strandlopers in verband met het voorkomen van cariës, was de titel van de tweede voordracht over het cariësprobleem, gehouden door Dr. Schoeman, een practicus uit de buurt van Port-Elisabeth. Uit dit onderzoek bleek de bodemgesteldheid de voedingsmiddelen zoodanig te beïnvloeden, dat hiermee het verschil in de cariësfrequentie tusschen de tegenwoordige en vroegere bewoners van deze streek verklaard kan worden.

(Ik hoop nader uitvoerig op de onderzoekingen van Osborne en anderen te berichten).

Alles te samen genomen is dit congres een buitengewoon succes geworden. Zeer voldaan toog een ieder weer huiswaarts, niet het minst het organiseerend comité, waar blijkbaar de penningmeester tevens een zeer goed zakenman is, want niet minder dan eenige honderden ponden was het voordeelig saldo dat de balans kon aanwijzen.

De betrokken autoriteiten blijken zich de op het congres gesproken woorden wel ter harte te hebben genomen en hebben al maatregelen ontworpen om een aanvang te maken met de bestrijding van de tandcariës; een dezer dagen verscheen in de kranten, onder het hoofd: State to Investigate Dental Diseases, Part of Plan to Improve Nation's Health, het bericht dat het departement van volksgezondheid een tandarts zal aanwijzen om zich geheel te wijden aan het onderzoek naar de oorzaak van de tandcariës in Zuid-Afrika. Deze onderzoekingen zullen tevens dienen om de weg te wijzen, waarop in de toekomst een „dental health service” zal worden opgericht.

S. F. GOTTLICH.

Senior Demonstrator
Dental School and Hospital
University of the Witwatersrand.